

บทที่ ๗

ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับทัศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

สาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ทำให้นิสิตนักศึกษามีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่า ในแต่ละสาขานั้นมีวิชาเรียน วิธีการเรียนการสอน และตลอดจนมีกิจกรรมแตกต่างกัน

ในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ จะเรียนวิชาเกี่ยวกับค่านิยมพฤติกรรมของมนุษย์ ปรัชญา ชีวิตและปัญหาของสังคม จริงอยู่แม้ว่าระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัยของเราโดยทั่วไป จะยังคงมีลักษณะ เป็นแบบ เก่าล้าหลัง ซึ่งมีลักษณะอาจารย์บอกให้นิสิตนักศึกษาจดตาม แต่เมื่อแยกพิจารณาละเอียดโดยแยกตามสาขาวิชาแล้ว กล่าวได้ว่า ในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ระบบการศึกษามีลักษณะให้นิสิตนักศึกษาได้มีการอภิปรายถกเถียง การโต้แย้งแสดงเหตุผล ซึ่งจะทำให้นิสิตนักศึกษา เคยชิน มีโอกาสได้เรียนรู้การอภิปรายถกเถียง การโต้แย้งแสดงเหตุผล กิจกรรมในหลักสูตร เสริมหลักสูตรและหรือนอกหลักสูตร เน้นการอภิปรายถกเถียงเรื่องเกี่ยวกับปัญหาของสังคม เช่น การจัดอภิปรายปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาแรงงาน ปัญหาชาวนา และตลอดจนปัญหาการเมืองและการปกครองประเทศ เป็นต้น

ส่วนสำหรับในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จะเรียนวิชาเกี่ยวกับวัตถุธาตุ ฟิสิกส์หรือกายภาพ ชีวะ และการคำนวณ วิธีการเรียนการสอนยึดถือทฤษฎีเป็นที่ตั้ง เพราะว่าทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์มีลักษณะแน่นอนตายตัวและเป็นสากล และการศึกษาเน้นการทดลองในห้องปฏิบัติการ การเรียนของนิสิตนักศึกษาในสาขานี้ จึงไม่มีลักษณะได้แสดงความคิดเห็นเหมือนอย่างการเรียนของนิสิตนักศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์ ในด้านกิจกรรมต่างๆ ก็เน้นเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าทดลองในห้องปฏิบัติการ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับปัญหาของสังคมโดยตรง

การที่นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และที่เรียนในสาขาทางวิทยาศาสตร์ เรียนวิชาที่มีลักษณะแตกต่างกัน มีวิธีการเรียนการสอน และมีกิจกรรมต่างๆ แตกต่างกัน

ดังกล่าวข้างบนนี้ ย่อมมีผลทำให้นิสิตนักศึกษา ๒ พวกที่เรียนคนละสาขาวิชา มีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาพวกแรก คือ พวกที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ น่าจะมีโลกทัศน์และมองปัญหากว้าง มีจิตใจกว้างขวางยอมรับฟังในความคิดเห็นของผู้อื่น และประการสำคัญมีความเข้าใจในปัญหาของสังคม นิสิตนักศึกษาพวกนี้จึงน่าจะมีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยมาก^๑

ส่วนนิสิตนักศึกษาพวกที่ ๒ คือ พวกที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ พวกนี้จะมีลักษณะตรงข้ามกับนิสิตนักศึกษาพวกแรก กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาพวกนี้จะมีโลกทัศน์และมองปัญหาแคบ มักมีจิตใจแคบ ไม่ค่อยจะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดว่า สิ่งที่ตนรู้เป็นสิ่งที่ถูกต้องเป็นสัจธรรมแน่แท้ และมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาของสังคมน้อย นิสิตนักศึกษาพวกนี้จึงน่าจะมีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยน้อย

ฉะนั้น จึงอาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ได้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์" สมมติฐานนี้เป็นอย่างเดียวกับสมมติฐานที่ ๑๓ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรก

ผลการวิจัยนี้แสดงไว้ในตารางที่ ๔๐ และรายละเอียดการตอบคำถามในเรื่องนี้แสดงไว้ในตารางที่ ๔๒

---

^๑See Robert E. Lane, Political Man (New York: The Free Press, 1972), p. 102.

ตารางที่ ๔๐

ตารางแสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการ เมืองแบบประชาธิปไตย

จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการ เมืองแบบประชาธิปไตย ในช่วงคะแนน					รวม
	ต่ำ		กลาง		สูง	
สาขาวิชา	๘-๑๓	๑๔-๒๐	๒๑-๒๗	๒๘-๓๔	๓๕-๔๐	
สังคมศาสตร์	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๗๕	๔๙.๘๑	๔๖.๔๔	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๑๐	๑๓๓	๑๒๔	๒๖๗
วิทยาศาสตร์	๐.๐๐	๐.๐๐	๙.๖๘	๒๐.๕๖	๖๙.๗๖	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๒๔	๕๑	๑๗๓	๒๔๘

ในตารางที่ ๔๐ นี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๙๖.๒๕ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓.๗๕ สำหรับระดับค่อนข้างต่ำและต่ำไม่มี ส่วน นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบ ประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๙๐.๓๒ และระดับกลางจำนวน ร้อยละ ๙.๖๘ สำหรับระดับค่อนข้างต่ำและต่ำ ไม่มีเช่นเดียวกัน

ตัวเลขเหล่านี้แสดงว่า นิสิตนักศึกษาทั้งที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และที่ เรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ ต่างก็มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย และ ทั้งสองพวกมีทัศนคติทางเป็นแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันน้อยมาก โดยอาจเรียกได้ว่า แทบจะ ไม่มีความแตกต่างกันเลยก็ว่าได้ กล่าวคือในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติ ทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่าในสาขาวิชาทางวิทยา ศาสตร์น้อยมาก คือมากกว่าเพียงจำนวนร้อยละ ๕.๕๓ เท่านั้น

ผลการวิจัยนี้ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่พิสูจน์ยืนยันสมมติฐานได้แน่ชัด ทั้งนี้เพราะว่าสมมติฐานดังกล่าวได้ตั้งไว้ว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ แต่ตัวเลขในการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ในสาขาทางสังคมศาสตร์มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่าในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์เล็กน้อย คือมากกว่าเพียงจำนวนร้อยละ ๕.๙๓ ดังที่กล่าวแล้วเท่านั้น

การที่นิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันมากนักดังผลการวิจัยที่ได้นี้ ก็อาจเป็นเพราะเหตุว่าในระยะหลังๆ นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงระยะเวลาตั้งแต่หลังวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ จนถึงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ การเมืองและการปกครองของไทย เป็นประชาธิปไตยมาก ในมหาวิทยาลัย มีความตื่นตัวในทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมาก ชุมชนและองค์การต่างๆ ของนิสิตนักศึกษาถูกจัดตั้งขึ้นมากมาย กิจกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่เน้นทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมาก ในสมัยดังกล่าวนี้ นิสิตนักศึกษาจึงมีโอกาสดูฝึกปรีอเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมาก

นอกจากนี้ ในสมัยที่กล่าวนี้ นิสิตนักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยตรงและทางอ้อมอย่างกว้างขวาง และในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวทุกครั้งนิสิตนักศึกษาจะมีบทบาทสำคัญอยู่ในฐานะเป็นผู้นำ สภาพการณ์อันนี้มีอิทธิพลทำให้นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เกือบทั้งหมด ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมาก นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาการต่างๆ ส่วนใหญ่จึงมีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยมากพอๆกัน

แต่อย่างไรก็ดี ในตารางที่ ๔๐ ที่แสดงผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นสิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่ง คือ ในช่วงคะแนนที่แสดงถึงการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยระดับสูง มีจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ๖๙.๑๖ และมีจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ๔๖.๔๔ ซึ่งผลการวิจัยนี้แสดงว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์

การที่นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ดังกล่าวนั้น ก็อาจจะเป็นเพราะเหตุว่า

ประการที่หนึ่ง นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความจงรักในอิสระมาก และโดยเปรียบเทียบแล้ว นิสิตนักศึกษาพวกนี้ มีความประสงค์ต้องการทำงานที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์

ประการที่สอง โดยที่นิสิตนักศึกษาที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างแทนนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ เป็นผู้ที่เรียนและตั้งใจจะเลือกเรียนในสาขาวิชาการปกครอง ซึ่งนิสิตนักศึกษาพวกนี้ที่เป็นเพศชายส่วนใหญ่ มีจุดมุ่งหมายต้องการจะรับราชการเป็นปลัดอำเภอ ซึ่งต่อไปจะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งเป็นนายอำเภอ ปลัดจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด ตลอดจนเป็นผู้ว่าการการและอธิบดีกรมกองต่างๆ ในกระทรวงมหาดไทย เป็นอาทิ ดังที่เคยกล่าวแล้ว หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือนิสิตนักศึกษาพวกนี้ต่อไปจะเป็นพวกเดียวกันกับชนชั้นผู้ปกครอง ซึ่งจะอยู่ในฐานะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ และมีเกียรติในสังคม นิสิตนักศึกษาพวกนี้จึงเตรียมตัวเตรียมใจที่จะออกไปเป็นนาย มากกว่าจะเป็นผู้รับใช้ประชาชน และคอยรับผลประโยชน์ที่จะพึงได้จากสังคม ดังที่เคยกล่าวมาแล้ว ตรงกันข้ามกับนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาพวกหลังนี้ส่วนใหญ่ ไม่มีจุดมุ่งหมายหรือเตรียมตัวเตรียมใจเหมือนอย่างนิสิตนักศึกษาพวกแรก ตรงข้ามกับมีจุดมุ่งหมายต้องการจะมีอาชีพทำงานอิสระ อยู่ในฐานะอย่างประชาชนคนธรรมดาคนหนึ่ง เท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่ง มีความจงรักในอิสระมาก ดังที่กล่าวแล้วในประการที่หนึ่ง

อย่างไรก็ดี เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยนี้ กับของอาจารย์ทินพันธุ์ ซึ่งได้พบว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๔๑ ทัศนะนี้ ย่อมทำให้สามารถกล่าวได้ว่าอย่างหนึ่งว่า สาขาวิชานั้น อาจเป็นปัจจัยตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา

ตารางที่ ๔๑

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
จำแนกตามสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย^a
ในช่วงคะแนน

สาขาวิชา	ช่วงคะแนน					รวม
	ต่ำ		กลาง		สูง	
สาขาวิชา	๑๐-๑๗	๑๘-๒๕	๒๖-๓๔	๓๕-๔๒	๔๓-๕๐	
สังคม	๐.๒๑	๐.๘๖	๒๗.๔๑	๕๙.๑๐	๑๒.๔๒	๑๐๐ จำนวน ๔๖๗
วิทยา	๐.๐๐	๐.๙๐	๒๒.๘๗	๖๖.๓๗	๙.๘๗	๑๐๐ จำนวน ๒๒๓
การทหาร	๐.๐๐	๔.๓๐	๕๕.๔๗	๓๕.๕๕	๔.๖๘	๑๐๐ จำนวน ๒๕๖

^aThinapan Nakata, The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Culture and Socialization of College Students (Bangkok: Praepitlaya International, 1975), p. 194.

ตารางที่ ๔๒

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย ในแต่ละคำถาม
จำแนกตามสาขาวิชา

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
คำถาม		ต่ำ		กลาง		สูง	ไม่ตอบ
		๑	๒	๓	๔	๕	
ฐานะของบุคคลในสังคม เป็นผลมาจากกรรมสิทธิ์กรรมชั่วในปางก่อนของเขา							
สาขาวิชา	สังคม	๑.๑๒	๑.๘๗	๖.๓๗	๒๑.๓๔	๖๙.๒๙	๐.๐๐
	จำนวน	๓	๕	๑๗	๕๗	๑๘๕	๐
	วิทยา	๒.๔๒	๑๔.๕๒	๑๒.๑๐	๔๔.๗๖	๒๖.๒๑	๐.๐๐
	จำนวน	๖	๓๖	๓๐	๑๑๑	๖๕	๐
เราไม่ควรให้สิทธิเสมอภาคแก่ทุกคน เพราะคนเราเกิดมาไม่เท่ากัน							
สาขาวิชา	สังคม	๐.๗๔	๑.๕๐	๒.๒๕	๓๐.๓๔	๖๔.๗๙	๐.๓๗
	จำนวน	๒	๔	๖	๘๑	๑๗๓	๑
	วิทยา	๐.๘๑	๓.๒๓	๕.๒๔	๓๔.๒๗	๕๖.๐๕	๐.๔๐
	จำนวน	๒	๘	๑๓	๘๕	๑๓๙	๑
ข้าราชการกับประชาชนมีฐานะเท่ากันทางการเมือง							
สาขาวิชา	สังคม	๖.๗๔	๑๐.๑๑	๓.๓๗	๓๖.๓๓	๔๓.๐๗	๐.๓๗
	จำนวน	๑๘	๒๗	๙	๔๗	๑๑๕	๑

ตารางที่ ๔๒ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ	
	ต่ำ	กลาง	สูง	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ		
	๑	๒	๓	๔	๕		
วิทยา	๑.๖๑	๖.๐๕	๔.๐๓	๔๖.๗๗	๔๐.๓๒	๑.๒๑	
จำนวน	๔	๑๕	๑๐	๑๑๖	๑๐๐	๓	
พลเมืองทุกคนควรมีโอกาสเท่ากัน							
ในการมีอิทธิพลต่อการกำหนด							
นโยบายของรัฐบาล							
สาขาวิชา	สังคม	๐.๗๕	๗.๔๙	๓.๐๐	๔๑.๙๕	๔๖.๘๒	๐.๐๐
จำนวน		๒	๒๐	๘	๑๑๒	๑๒๕	๐
วิทยา		๓.๒๓	๑๖.๕๓	.๔๔๔	๔๔.๗๖	๓๐.๖๕	๐.๕๐
จำนวน		๑	๔๑	๑๑	๑๑๑	๗๖	๑
นโยบายของรัฐบาลควรกำหนด							
โดยคะแนนเสียงข้างมาก							
สาขาวิชา	สังคม	๓.๓๗	๑๖.๘๕	๑๔.๒๓	๕๑.๖๙	๑๓.๑๑	๐.๗๕
จำนวน		๙	๔๕	๓๘	๑๓๘	๓๕	๒
วิทยา		๓.๒๓	๑๓.๓๑	๑๓.๓๑	๕๑.๖๑	๑๗.๗๔	๐.๘๑
จำนวน		๘	๓๓	๓๓	๑๒๘	๔๕	๒
เสียงของคนส่วนมาก ย่อมมีสิทธิ							
ห้ามการวิพากษ์วิจารณ์เสียงของ							
คนส่วนน้อยได้							
สาขาวิชา	สังคม	๓.๓๗	๙.๓๖	๕.๒๔	๔๐.๘๒	๔๑.๒๐	๐.๐๐
จำนวน		๙	๒๕	๑๔	๑๐๙	๑๑๐	๐

ตารางที่ ๔๒ --ต่อ

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
คำถาม		ต่ำ	กลาง			สูง	ไม่ตอบ
		๑	๒	๓	๔	๕	
	วิทยา	๒.๔๒	๑๔.๕๒	๑๒.๑๐	๔๔.๗๖	๒๖.๒๑	๐.๐๐
	จำนวน	๖	๓๖	๓๐	๑๑๑	๖๕	๐
หากไม่มีแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป เราก็คงไม่อาจแน่ใจได้ว่าความเห็นอะไรถูก อะไรผิด							
สาขาวิชา	สังคม	๑.๑๒	๑.๕๐	๓.๐๐	๔๔.๕๗	๔๙.๘๑	๐.๐๐
	จำนวน	๓	๕	๘	๑๑๙	๑๓๓	๐
	วิทยา	๐.๐๐	๓.๖๓	๔.๘๔	๔๘.๓๙	๔๒.๗๔	๐.๕๐
	จำนวน	๐	๙	๑๒	๑๒๐	๑๐๖	๑
ไม่ว่าความคิดเห็น หรือความเชื่อทางการเมืองของบุคคลหนึ่งคนใดจะเป็นอย่างไร เขาควรมีโอกาสได้พูดแสดงความคิดเห็นออกมา							
สาขาวิชา	สังคม	๐.๗๕	๑.๑๒	๑.๘๗	๓๒.๙๖	๖๓.๓๐	๐.๐๐
	จำนวน	๒	๓	๕	๘๘	๑๖๙	๐
	วิทยา	๐.๐๐	๒.๐๒	๔.๘๔	๕๕.๖๕	๓๗.๕๐	๐.๐๐
	จำนวน	๐	๕	๑๒	๑๓๘	๙๓	๐

ตารางที่ ๔๓

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
จำแนกตามเพศและสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย													
ในช่วงคะแนน													
		ต่ำ		กลาง				สูง					
		๘-๑๓		๑๔-๒๐		๒๑-๒๗		๒๘-๓๔		๓๕-๔๐			
										เพศ		รวม	
สาขาวิชา	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	
สังคม	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๔๘	๒.๔๔	๕๓.๑๐	๓๑.๗๑	๔๒.๕๒	๖๕.๘๕	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๔	๑	๑๒๐	๑๓	๔๗	๒๗	๒๒๖	๔๑	
วิทยา	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๙.๕๒	๙.๘๔	๕๖.๓๕	๖๕.๕๗	๓๔.๑๓	๒๔.๕๙	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๑๒	๑๒	๗๑	๘๐	๔๓	๓๐	๑๒๖	๑๒๒	

ตารางที่ ๔๓ ที่แสดงไว้นี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามเพศและสาขาวิชา เป็นตารางที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ เพศและสาขาวิชา กับปัจจัยตัวแปรหลัก คือ ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๙๖.๐๒ และ ๙๗.๕๖ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓.๔๘ และ ๒.๔๔ ตามลำดับ สำหรับระดับค่อนข้างต่ำและต่ำนั้นไม่มี ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชาย

และหญิง มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๔๐.๔๘ และ ๔๐.๑๖ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔.๕๒ และ ๔.๘๔ ตามลำดับ สำหรับระดับค่อนข้างต่ำและต่ำนั้น ไม่มีเช่นเดียวกัน

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ในทั้ง ๒ สาขาวิชา ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงค่อนข้างสูงรวมกันเป็นส่วนใหญ่ และนิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่เรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เล็กน้อย กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มีมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๕.๕๔ และ ๗.๐๘ ตามลำดับ และนอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชายมีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิงคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑.๕๔ ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เป็นชาย มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๐.๓๒

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกเพศแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ยังคงแสดงว่านิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ส่วนใหญ่ต่างก็มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกัน ที่เรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง ๒ สาขาวิชา ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา มีความขัดกันหรือแตกต่างกันแบบตรงกันข้าม คือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตย น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิงเล็กน้อย ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิงเล็กน้อย

ตารางที่ ๔๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
ในช่วงคะแนน

ระดับ	ต่ำ		กลาง				สูง		รวม			
	๘-๑๓	๑๔-๒๐	๒๑-๒๗	๒๘-๓๔	๓๕-๔๐	๔๑-๔๗	๔๘-๕๐					
การศึกษา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๙๔	๑๐.๘๗	๕๒.๙๔	๔๕.๓๕	๔๔.๑๒	๓๔.๘๗	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๒	๕	๓๖	๒๕	๓๐	๑๖	๖๘	๕๖
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๕.๗๒	๖.๔๑	๓๘.๕๗	๖๔.๑๐	๕๕.๗๑	๒๙.๔๙	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๔	๕	๒๗	๕๐	๓๙	๒๓	๗๐	๗๘
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๒๘	๔.๔๑	๕๕.๗๔	๗๒.๐๖	๔๐.๙๘	๒๓.๕๓	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๒	๓	๓๔	๔๙	๒๕	๑๖	๖๑	๖๘
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๙๔	๑๙.๖๔	๕๒.๙๔	๔๘.๒๒	๔๔.๑๒	๓๒.๑๔	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๒	๑๑	๓๖	๒๗	๓๐	๑๘	๖๘	๕๖

ตารางที่ ๔๔ ที่แสดงไว้นี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา เป็นตารางที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแปรอิสระ ๒ ตัว คือ ระดับการศึกษาและสาขาวิชา กับปัจจัยตัวแปรหลัก คือ ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๔๗.๐๖, ๔๔.๒๘, ๔๖.๗๒, และ ๔๗.๐๖ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๒.๕๔, ๕.๗๒, ๓.๒๘ และ ๒.๕๔ ตามลำดับ ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๘๘.๒๒, ๘๓.๕๔, ๘๕.๕๘ และ ๘๐.๓๖ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๑๐.๘๗, ๖.๔๑, ๔.๔๑ และ ๑๘.๖๔ ตามลำดับ

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาทุกระดับ ในทั้ง ๒ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกันเป็นส่วนใหญ่ และในระดับการศึกษาระดับเดียวกัน ทุกระดับ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูง คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เล็กน้อย กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นเดียวกันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๗.๕๓, ๐.๖๔, ๑.๑๓ และ ๑๖.๗๐ ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว ในพวกนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ คือโดยเฉลี่ย นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง คือ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ยคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑.๒๒ กล่าวคือ ในสาขาวิชาดังกล่าว โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔๕.๖๗ และโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘๖.๔๔ และในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว ในพวกนิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติ

ทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ย คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓.๓๘ กล่าวคือ ในสาขาวิชาดังกล่าว โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๙๑.๓๖ และโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘๗.๘๘

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกระดับการศึกษาแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ยังคงแสดงว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาในทุกๆระดับชั้น ส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นเดียวกันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เล็กน้อย และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าว ยังแสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง ๒ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษาขัดกันหรือแตกต่างกันแบบตรงกันข้าม กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย น้อยกว่านิสิตนักศึกษามีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง

โดยปกติแล้ว ถ้าคนมีความรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องใดมาก คนๆ นั้นจะมีความรู้สึกเชื่อมั่นในตัวเองรวมทั้งจะมีสำนึกในเรื่องนั้นๆ มาก ความรอบรู้นั้น เกิดจากการศึกษา การปฏิบัติหรือประสบการณ์ โดยที่นิสิตนักศึกษาพวกที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ เรียนวิชาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ปรัชญาและปัญหาสังคม มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมและการเมืองมา รวมทั้งวิธีการเรียนการสอนก็มีลักษณะโน้มเอียงเป็นแบบเดียวกับกระบวนการเมือง ผิดกับนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเรียนเกี่ยวกับวัตถุธาตุ กายภาพ ชีวะ และการ

คำนวณ การศึกษา เน้นการทดลองในห้องปฏิบัติการ ดังที่เคยกล่าวมาแล้วในลำดับก่อน นอกจากนั้น โดยที่นิสิตนักศึกษาที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างตัวแทนนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ของการศึกษานี้ เป็นพวกที่เรียนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองโดยตรง ซึ่งโดยหลักการแล้ว นิสิตนักศึกษาพวกนี้น่าจะมีความรู้ ความชำนาญทางการเมืองและการปกครองมาก^๒ โดยเหตุฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคม โดยเฉพาะในที่นี้ มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองมาก และในทางตรงกันข้าม นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ เพราะไม่ได้เรียนวิชาเหมือนกับนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ทั้งวิธีการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ที่มี ก็ไม่ได้ช่วยฝึกปรือให้มีความรู้ความชำนาญในการเมืองและการปกครอง นิสิตนักศึกษาพวกนี้ จึงน่าจะมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองน้อย

ฉะนั้น จึงอาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ได้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์" สมมติฐานนี้เป็นอย่างเดียวกับสมมติฐานที่ ๑๔ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้แสดงไว้ในตารางที่ ๔๕ และรายละเอียดการตอบคำถามในเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๔๗

---

^๒See Thinapan Nakata, The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Culture and Socialization of College Students (Bangkok: Praepittaya International, 1975), pp. 197-198, 200-202.

ตารางที่ ๔๕

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง
จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง ในช่วงคะแนน					รวม
	สูง	กลาง		สูง		
	๘-๑๕	๑๖-๒๒	๒๓-๓๑	๓๒-๓๘	๓๙-๔๕	
สังคมศาสตร์	๐.๐๐	๐.๓๗	๑๔.๒๓	๕๑.๖๙	๓๓.๗๑	๑๐๐
จำนวน	๐	๑	๓๘	๑๓๘	๙๐	๒๖๗
วิทยาศาสตร์	๐.๐๐	๐.๔๐	๓๐.๒๔	๕๙.๒๘	๑๐.๐๘	๑๐๐
จำนวน	๐	๑	๗๕	๑๔๗	๒๕	๒๔๘

ในตาราง ๔๕ นี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๘๕.๔๐ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๑๔.๒๓ และระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๐.๓๗ สำหรับระดับต่ำไม่มีและนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๖๙.๒๖ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓๐.๒๔ และระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๐.๕๐ สำหรับระดับต่ำนั้นไม่มีเช่นเดียวกัน

ตัวเลขเหล่านี้แสดงว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๖.๐๔

ผลการวิจัยนี้แสดงว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความสำคัญในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัยนี้ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สมมติฐานที่ตั้งไว้จึงเป็นจริงและถูกต้อง

การวิจัยของอาจารย์ทินพันธุ์ ก็ได้ผลเช่นเดียวกันนี้ คือ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความสำคัญในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ ๔๖

ตารางที่ ๔๖

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำคัญในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง จำแนกตามสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำคัญในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง^b
ในช่วงคะแนน

	ต่ำ		กลาง		สูง		
สาขาวิชา	๔-๑๔	๑๖-๒๒	๒๓-๓๑	๓๒-๓๘	๓๙-๔๔	รวม	
สังคมศาสตร์	๐.๔๓	๐.๖๔	๑๙.๐๖	๕๙.๗๔	๒๐-๑๓	๑๐๐ จำนวน	๔๖๗
วิทยาศาสตร์	๐.๐๐	๔.๔๘	๓๑.๓๙	๕๕.๖๑	๘.๕๒	๑๐๐ จำนวน	๒๒๓
การทหาร	๑๕๖	๘.๒๐	๖๒.๑๑	๒๖.๙๕	๑.๑๗	๑๐๐ จำนวน	๒๕๖

^bNakata, *op.cit.*, p. 202.

ตารางที่ ๔๗

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องความสำนึกในหน้าที่พลเมือง
และความเชื่อมั่นในตัวเอง ในแต่ละคำถาม
จำแนกตามสาขาวิชา

คำถาม	ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					
	ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
	ต่ำ	กลาง		สูง	ไม่ตอบ	
๑	๒	๓	๔	๕		
แม้นิสิตนักศึกษาจะมีภาระที่ต้องสนใจ เรื่องการเรียน ท่านคิดว่าบุคคล อย่างท่านควรจะสนใจเข้าไปมีส่วน ร่วม หรือมีบทบาทในทางการเมือง หรือไม่						
สังคม	๐.๓๗	๓.๐๐	๓.๐๐	๕๐.๕๖	๔๓.๐๗	๐.๐๐
จำนวน	๑	๔	๔	๑๓๕	๑๑๕	๐
วิทยา	๒.๐๒	๑๗.๓๔	๘.๘๗	๕๙.๖๘	๑๑.๖๙	๐.๐๔
จำนวน	๔	๔๓	๒๒	๑๔๘	๒๙	๑
ถ้ารู้สึกว่าคุณภาพการศึกษาของท่าน ไม่ยอมรับฟังการเรียกร้องและความ ต้องการที่ซบด้วยเหตุผลของพวก ท่านเสียเลย ท่านคิดว่ามีเหตุผล เพียงพอที่จะทำการสไตรค์หรือไม่						
สังคม	๓.๓๗	๑๑.๖๑	๑๐.๔๙	๔๑.๙๕	๓๒.๒๑	๐.๓๗
	๔	๓๑	๒๘	๑๑๒	๘๖	๑

ตารางที่ ๔๗ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ
		ต่ำ	กลาง	สูง			
คำถาม		๑	๒	๓	๔	๕	
วิทยาลัย		๔.๐๓	๑๙.๓๕	๑๒.๙๐	๔๖.๓๗	๑๖.๙๕	๐.๕๐
จำนวน		๑๐	๔๘	๓๒	๑๑๕	๔๒	๑
ถ้าท่านไม่พอใจนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาลทางราชการหรือสถาบันการศึกษาของท่าน ท่านคิดว่าจะปฏิบัติการเกี่ยวกับสิ่งดังกล่าวหรือไม่							
สังคม		๑.๑๒	๔.๖๒	๗.๘๗	๕๗.๓๐	๒๖.๙๗	๑.๑๒
จำนวน		๓	๑๕	๒๑	๑๕๓	๗๒	๓
วิทยาลัย		๒.๔๒	๑๒.๙๐	๒๑.๓๗	๕๑.๖๑	๑๐.๕๘	๑.๒๑
จำนวน		๖	๓๒	๕๓	๑๒๘	๒๖	๓
สมมติท่านรู้สึกว่าระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายใดไม่ยุติธรรมหรือไม่เหมาะสม ท่านคิดว่าจะปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับสิ่งดังกล่าวหรือไม่ เช่น เขียนบทความคัดค้าน เดินขบวน ฯลฯ							
สังคม		๒.๖๒	๖.๓๗	๑๐.๕๘	๕๖.๕๕	๒๓.๒๒	๐.๗๕
จำนวน		๗	๑๗	๒๘	๑๕๑	๖๒	๒

ตารางที่ ๔๗ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ					สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕		
วิทยา	๒.๐๒	๑๐.๔๘	๒๗.๔๒	๔๙.๑๙	๙.๖๘	๑.๒๑	
จำนวน	๕	๒๖	๖๘	๑๒๒	๒๔	๓	
การออกเสียงเลือกตั้ง เป็นวิธีเดียว เท่านั้นที่จะช่วยให้บุคคลอย่างท่าน มีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการดำ เนิน งานของรัฐบาล							
สังคม	๘.๒๔	๒๐.๖๐	๓.๐๐	๕๕.๘๑	๑๒.๓๖	๐.๐๐	
จำนวน	๒๒	๕๕	๘	๑๔๙	๓๓	๐	
วิทยา	๑๔.๑๑	๓๙.๑๑	๑๐.๘๙	๓๒.๒๖	๓.๒๓	๐.๐๐	
จำนวน	๓๕	๙๗	๒๗	๘๐	๘	๐	
หากท่านมีสิทธิในการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งต่อไป ท่านคิดจะไปออกเสียง เลือกตั้งหรือไม่							
สังคม	๒.๒๔	๑.๘๗	๒.๖๒	๑๘.๗๓	๗๔.๑๖	๐.๓๗	
จำนวน	๖	๕	๗	๕๐	๑๙๘	๑	
วิทยา	๐.๘๑	๒.๐๒	๑.๒๑	๒๕.๙	๗๑.๗๗	๐.๐๐	
จำนวน	๒	๕	๓	๖๐	๑๗๘	๐	

ตารางที่ ๔๗ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ		กลาง		สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕	
<p>สมมุติว่าจะมีการเลือกตั้ง ส.ส. ก่อนทำการสอบไล่ ๑ วัน ท่านคิด ว่าจะไปออกเสียงเลือกตั้งหรือจะ อยู่ดูหนังสือเตรียมตัวสอบ</p>						
สังคม	๓.๗๕	๑.๘๗	๗.๔๔	๒๗.๓๔	๕๙.๕๕	๐.๐๐
จำนวน	๑๐	๕	๒๐	๗๓	๑๕๙	๐
วิทยา	๓.๖๓	๔.๐๓	๘.๘๗	๓๗.๑๐	๔๖.๓๗	๐.๐๐
จำนวน	๔	๑๐	๒๒	๔๒	๑๑๕	๐
<p>การไปออกเสียงเลือกตั้งไม่ค่อยจะ มีความสำคัญมากนัก ถ้าท่านทราบ ว่าคนที่ท่านจะเลือกไม่มีโอกาสชนะ</p>						
สังคม	๓.๓๗	๕.๙๔	๔.๕๔	๔๔.๙๔	๔๑.๒๐	๐.๐๐
จำนวน	๔	๑๖	๑๒	๑๒๐	๑๑๐	๐
วิทยา	๒.๘๒	๕.๒๔	๔.๐๓	๔๔.๗๖	๔๓.๑๕	๐.๐๐
จำนวน	๗	๑๓	๑๐	๑๑๑	๑๐๗	๐

ตารางที่ ๔๗ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ
	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง	สูง	
	๑	๒	๓	๔	๕	
ในโอกาสหน้า เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น						
หากท่านพยายามมีส่วนร่วม						
หรือมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย						
หรือการตัดสินใจของรัฐบาล ท่าน						
คิดว่าจะมีผลหรือไม่						
สังคม	๒.๒๔	๔.๔๔	๑๕.๗๓	๕๗.๖๘	๑๙.๑๐	๐.๗๔
จำนวน	๖	๑๒	๔๒	๑๕๔	๕๑	๒
วิทยา	๒.๘๒	๖.๘๕	๓๓.๐๖	๕๑.๒๑	๕.๖๕	๐.๔๐
จำนวน	๗	๑๗	๘๒	๑๒๗	๑๔	๑

ตารางที่ ๔๘

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง
จำแนกตามเพศและสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง ในช่วงคะแนน												
		ต่ำ		กลาง				สูง				
		๔-๑๕	๑๖-๒๒	๒๓-๓๑	๓๒-๓๘	๓๙-๔๕						
										รวม		
										เพศ		
สาขาวิชา	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.
สังคม	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๔๔	๐.๐๐	๑๕.๔๙	๗.๓๒	๕๒.๒๑	๔๘.๗๘	๓๑.๘๖	๔๓.๙๐	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๑	๐	๓๕	๓	๑๑๘	๒๐	๗๒	๑๘	๒๒๖	๔๑
วิทยา	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๘๒	๒๘.๕๗	๓๑.๙๗	๕๖.๓๕	๖๒.๓๐	๑๕.๐๘	๔.๙๒	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๐	๑	๓๖	๓๙	๗๑	๗๖	๑๙	๖	๑๒๖	๑๒๒

ตารางที่ ๔๘ ที่แสดงไว้นี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง จำแนกตามเพศและสาขาวิชา เป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ เพศและสาขาวิชา กับปัจจัยแปรหลัก คือ ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองของนิสิตนักศึกษา

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๘๔.๐๗ และ ๘๒.๖๘ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๑๕.๔๙ และ ๗.๓๒

ตามลำดับ และระดับก่อนข้างต่ำมีเฉพาะเพศชาย โดยมีจำนวนร้อยละ ๐.๔๔ สำหรับระดับต่ำนั้นไม่มีเลย ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและก่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๗๑.๔๓ และ ๖๗.๒๒ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๒๘.๕๗ และ ๓๑.๘๗ และระดับก่อนข้างต่ำมีเฉพาะเพศหญิง โดยมีจำนวนร้อยละ ๐.๘๒ สำหรับระดับต่ำนั้น ไม่มีเลยเช่นเดียวกัน

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ในทั้ง ๒ สาขาวิชา ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและก่อนข้างสูงรวมกัน เป็นส่วนใหญ่ และนิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิงที่เรียนในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและก่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและก่อนข้างสูงรวมกัน มีมากกว่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๒.๖๔ และ ๒๕.๔๖ ตามลำดับ และนอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและก่อนข้างสูงรวมกัน น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิง คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘.๑๖ ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและก่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔.๒๑

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกเพศแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชากับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองของนิสิตนักศึกษา ก็ยังคงเหมือนเดิม คือยังคงแสดงว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ส่วนใหญ่ต่างก็มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวข้างบน ยังแสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง ๒ สาขาวิชา ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองของนิสิตนักศึกษา ชัดกันหรือแตกต่างกันแบบตรงข้าม คือในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความ

เชื่อมั่นในตัวเอง น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิง ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาชาย ส่วนใหญ่ มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง

ตารางที่ ๔๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง															
ในช่วงคะแนน															
		ต่ำ		กลาง						ต่ำ					
		๔-๑๕		๑๖-๒๒		๒๓-๓๑		๓๒-๓๘		๓๙-๔๕					
												สาขาวิชา		รวม	
ระดับ															
การศึกษา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	สังคม	สังคม		
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๒.๐๖	๔๑.๓๐	๓๘.๒๔	๕๐.๐๐	๓๘.๗๐	๘.๗๐	๑๐๐	๑๐๐			
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๑๕	๑๔	๒๖	๒๓	๒๗	๔	๖๘	๕๖			
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๒๘	๑๒.๘๖	๓๐.๗๗	๖๐.๐๐	๖๒.๘๒	๒๗.๑๔	๕.๑๓	๑๐๐	๑๐๐			
จำนวน	๐	๐	๐	๑	๔	๒๔	๔๒	๔๔	๑๔	๔	๗๐	๗๘			
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๖๔	๐.๐๐	๖.๕๖	๒๐.๕๔	๕๔.๑๐	๖๗.๖๕	๓๗.๗๐	๑๑.๗๖	๑๐๐	๑๐๐			
จำนวน	๐	๐	๑	๐	๔	๑๔	๓๓	๔๖	๒๓	๘	๖๑	๖๘			
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๔.๗๑	๓๒.๑๔	๕๔.๔๑	๕๑.๗๔	๓๐.๘๘	๑๖.๐๗	๑๐๐	๑๐๐			
จำนวน	๐	๐	๐	๐	๑๐	๑๘	๓๗	๒๔	๒๑	๔	๖๘	๕๖			

สำหรับตาราง ๔๔ ที่แสดงไว้ข้างบนนี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา เป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ ระดับการศึกษาและสาขาวิชา กับปัจจัยตัวแปรหลัก คือ ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๗๗.๙๔, ๘๗.๑๔, ๙๑.๘๐ และ ๘๕.๒๙ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๒๒.๐๖, ๑๒.๘๖, ๖.๕๖ และ ๑๔.๗๑ ตามลำดับ ส่วนระดับค่อนข้างต่ำและต่ำระดับชั้นอื่นๆ ไม่มีเว้นชั้นปีที่ ๓ มีจำนวนร้อยละ ๑.๖๔ ส่วนสำหรับในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๕๘.๗๐, ๖๗.๙๕, ๙๗.๕๑ และ ๖๗.๘๖ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔๑.๓๐, ๓๐.๗๗, ๒๐.๕๙ และ ๓๒.๑๔ ตามลำดับ ส่วนระดับค่อนข้างต่ำและต่ำ ระดับชั้นอื่นๆ ไม่มีเว้นชั้นปีที่ ๒ มีจำนวนร้อยละ ๑.๒๔

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาทุกระดับ ในทั้ง ๒ สาขาวิชา คือ ทั้งสาขาวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน เป็นส่วนใหญ่ และในระดับการศึกษาระดับเดียวกัน ระดับต่างๆ เว้นในระดับชั้นปีที่ ๓ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, และ ๔ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นเดียวกันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๙.๒๔, ๑๙.๑๔ และ ๑๗.๔๓ ตามลำดับ ส่วนในระดับชั้นปีที่ ๓ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีน้อยกว่าในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์เล็กน้อย คือ น้อยกว่าคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๕.๖๑

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่าในสาขาวิชาเดียวกัน ทั้งในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองในระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ กล่าวคือ ใน ๒ สาขาวิชาดังกล่าว คือสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘๒.๕๔ และ ๖๓.๓๓ ตามลำดับ ส่วนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘๔.๔๕ และ ๘๒.๖๔ ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓.๐๑ และ ๑๔.๓๑ ตามลำดับ

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกระดับการศึกษาแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองของนิสิตนักศึกษา ก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ยังคงแสดงว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะแล้ว นิสิตนักศึกษาในระดับชั้นต่างๆ ส่วนใหญ่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นเดียวกันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าว ยังแสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง ๒ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองของนิสิตนักศึกษา สอดคล้องตรงกัน กล่าวคือ ในสาขาวิชาเดียวกัน ในทั้งสาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ดังกล่าว โดยเฉพาะแล้วนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนรายละเอียด ลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ ก็มีความแตกต่างกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ แตกต่างน้อยกว่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ค่อนข้างมาก กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์

และวิทยาศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีความ
สำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓
และ ๔ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓.๐๑ และ ๑๙.๓๑ ตามลำดับ ทั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว

ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง
และการปกครอง

เพราะในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีการเรียนเกี่ยวกับค่านิยมพฤติกรรมของมนุษย์
ปรัชญาชีวิต และปัญหาของสังคม ทั้งระบบการศึกษา มีลักษณะให้นิสิตนักศึกษาได้มีการอภิปราย
ถกเถียง โต้แย้งแสดงเหตุผล หรือแสดงความคิดเห็น กิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร
เน้นการอภิปรายถกเถียงเรื่องเกี่ยวกับปัญหาของสังคม สิ่งเหล่านี้ มีส่วนกระตุ้นทำให้นิสิต
นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ สนใจปัญหาและกระตือรือร้นที่จะนำตัวเข้าไปผูก
พันกับสังคมสิ่งแวดล้อม การเมืองและการปกครอง ผิดกับในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็น
การเรียนวิชาเกี่ยวกับวัตถุธาตุ ภายภาพ ชีวะ และการคำนวณ วิธีการเรียนการสอนยึดอยู่ใน
ทฤษฎีเป็นหลักตายตัว ทั้งระบบการศึกษาไม่มีลักษณะให้นิสิตนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น เหมือน
อย่างในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ดังที่เคยกล่าวมาแล้ว ด้วยเหตุฉะนั้น นิสิตนักศึกษาที่เรียนใน
สาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ จึงน่าจะไม่มี ความสนใจปัญหาและกระตือรือร้นที่จะนำตัวเข้าไปผูกพัน
กับสังคมสิ่งแวดล้อม การเมืองและการปกครอง หรืออีกนัยหนึ่งมีน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนใน
สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์

ฉะนั้น จึงอาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ได้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขา
วิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง
และการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์" สมมติฐานนี้เป็น
อย่างเดียวกับหรือตรงกับสมมติฐานที่ ๑๔ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๕๐ และรายละเอียดการตอบ
คำถามในเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๕๒

ตารางที่ ๕๐

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ทางการเมืองและการปกครอง
จำแนกตามสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง การเมืองและการปกครอง ในช่วงคะแนน						
	ต่ำ		กลาง		สูง	
สาขาวิชา	๘-๑๓	๑๔-๒๐	๒๑-๒๗	๒๘-๓๔	๓๕-๔๐	รวม
สังคมศาสตร์	๐.๐๐	๓.๐๐	๓๑.๔๖	๕๓.๑๘	๑๒.๓๖	๑๐๐
จำนวน	๐	๘	๘๔	๑๔๒	๓๓	๒๖๗
วิทยาศาสตร์	๐.๐๐	๑๐.๐๘	๕๒.๐๒	๓๒.๖๖	๔.๘๔	๑๐๐
จำนวน	๑	๒๕	๑๒๙	๘๑	๑๒	๒๔๘

ตารางที่ ๕๐ นี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๖๕.๕๔ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓๑.๔๖ และระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๓.๐๐ สำหรับระดับต่ำนั้นไม่มี ส่วนนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๓๗.๕๐ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๕๖.๐๒ ระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๑๐.๐๘ และระดับต่ำจำนวนร้อยละ ๐.๔๐

ตัวเลขเหล่านี้แสดงว่า นิสิตนักศึกษาทั้งที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ ต่างก็มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง และนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัยนี้ ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สมมติฐานที่ตั้งไว้จึงเป็นจริง และถูกต้อง

การวิจัยของอาจารย์ทินพันธุ์ ก็ได้ผลเช่นเดียวกับการวิจัยนี้ คือ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕๑

ตารางที่ ๕๑

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วม
ในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง
จำแนกตามสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วม
ในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง^c
ในช่วงคะแนน

	ต่ำ		กลาง		สูง	
สาขาวิชา	๘-๑๓	๑๔-๒๐	๒๑-๒๗	๒๘-๓๔	๓๕-๔๐	รวม
สังคมศาสตร์	๐.๖๔	๗.๒๘	๔๒.๑๘	๔๔.๗๕	๕.๑๕	๑๐๐ จำนวน ๔๖๗
วิทยาศาสตร์	๑.๗๔	๑๙.๗๓	๕๔.๒๖	๒๑.๙๗	๒.๒๘	๑๐๐ จำนวน ๒๒๓
การทหาร	๓.๕๒	๔๒.๕๘	๓๗.๕๐	๑๒.๕๐	๓.๙๑	๑๐๐ จำนวน ๒๕๖

ตารางที่ ๕๒

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องความกระตือรือร้นสนใจ
มีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง ในแต่ละคำถาม
จำแนกตามสาขาวิชา

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา						
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน						
คำถาม		ต่ำ		กลาง			สูง	ไม่ตอบ
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	
โดยปกติแล้ว ท่านติดตามข่าวสาร								
การเมือง และทางราชการจาก								
หนังสือพิมพ์ บ่อยเพียงใด								
สาขาวิชา	สังคม	๐.๐๐	๒๐.๖๒	๐.๓๗	๖.๓๗	๓๒.๒๑	๔๘.๔๓	๐.๐๐
	จำนวน	๐	๗	๑	๑๗	๘๖	๑๔๖	๐
สาขาวิชา	วิทยา	๐.๔๐	๕.๖๕	๕.๔๔	๑๑.๒๙	๔๔.๓๕	๓๓.๘๗	๐.๐๐
	จำนวน	๑	๑๔	๑๑	๒๘	๑๑๐	๘๔	๐
โดยปกติแล้ว ท่านติดตามข่าวสาร								
การเมือง และของทางราชการ								
จากวิทยุ บ่อยเพียงใด								
สาขาวิชา	สังคม	๐.๗๕	๑๔.๙๘	๑.๘๗	๙.๗๔	๔๔.๕๗	๒๗.๗๒	๐.๓๗
	จำนวน	๒	๔๐	๕	๒๖	๑๑๙	๗๔	๑
สาขาวิชา	วิทยา	๑.๖๑	๑๘.๑๕	๒.๘๒	๑๒.๑๐	๔๓.๑๕	๒๒.๑๘	๐.๐๐
	จำนวน	๔	๔๕	๗	๓๐	๑๐๗	๕๕	๐

ตารางที่ ๕๒ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน						ไม่ตอบ	
	ต่ำ	กลาง			สูง			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖		
โดยปกติแล้ว ท่านติดตามข่าวสาร								
การเมือง และของทางราชการ								
จากโทรทัศน์ บ่อยเพียงใด								
สาขาวิชา	สังคม	๕.๒๔	๓๔.๔๖	๒.๖๒	๑๖.๑๐	๒๘.๘๙	๑๒.๗๓	๐.๐๐
	จำนวน	๑๔	๙๒	๗	๔๓	๗๗	๓๔	๐
	วิทยา	๓.๖๓	๓๓.๘๗	๔.๔๔	๑๖.๙๔	๓๓.๐๖	๘.๐๖	๐.๐๐
	จำนวน	๕	๘๔	๑๑	๔๒	๘๒	๒๐	๐
ท่านพูดคุยเรื่องการเมือง และ								
ปัญหาทางราชการกับคนอื่น								
บ่อยเพียงใด								
สาขาวิชา	สังคม	๐.๗๔	๒๕.๒๑	๕.๙๙	๑๘.๗๓	๓๘.๒๐	๗.๑๒	๐.๐๐
	จำนวน	๒	๗๘	๑๖	๕๐	๑๐๒	๑๙	๐
	วิทยา	๑.๒๑	๕๔.๐๓	๕.๖๕	๑๔.๕๒	๒๐.๕๖	๓.๒๓	๐.๘๑
	จำนวน	๓	๑๓๔	๑๔	๓๖	๕๑	๘	๒
ท่านเคยร่วมฟังการอภิปราย								
ปัญหาทางการเมืองและสังคม								
บ่อยเพียงใด								
สาขาวิชา	สังคม	๐.๗๔	๗.๑๒	๕๒.๔๓	๓๙.๗๐	-	-	๐.๐๐
	จำนวน	๒	๑๙	๑๔๐	๑๐๖	-	-	๐

ตารางที่ ๕๒ -ต่อ

คำถาม		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา						คำตอบ
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน						
		ต่ำ		กลาง		สูง		
๑	๒	๓	๔	๕	๖			
วิทยา		๒๐.๐๒	๒๔.๑๙	๖๒.๕๐	๑๑.๒๙	-	-	๐.๐๐
จำนวน		๕	๖๐	๑๕๕	๒๙	-	-	๐
ท่านได้เคยทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่พยายามมีส่วนร่วม หรือมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล หรือสถาบันการศึกษาของท่านหรือไม่								
สาขาวิชา	สังคม	๑๓.๘๖	๓๗.๐๘	๓๕.๙๖	๑๓.๑๑	-	-	๐.๐๐
จำนวน		๓๗	๙๙	๙๖	๓๕	-	-	๐
วิทยา		๓๕.๐๘	๔๒.๗๔	๑๖.๕๓	๕.๖๕	-	-	๐.๐๐
จำนวน		๘๗	๑๐๖	๔๑	๑๔	-	-	๐
ท่านเคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาของท่าน ผ่านองค์การนิสิตนักศึกษาของสถาบันการศึกษาของท่านหรือไม่								
สาขาวิชา	สังคม	๒๗.๗๒	๒๓.๙๗	๓๗.๔๕	๑๐.๘๖	-	-	๐.๐๐
จำนวน		๗๔	๖๔	๑๐๐	๒๙	-	-	๐

ตารางที่ ๕๒ - ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน						ไม่ตอบ	
	ต่ำ	กลาง			สูง			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖		
วิทยา	๔๘.๗๙	๑๘.๑๔	๒๔.๐๐	๖.๘๔	-	-	๑.๒๑	
จำนวน	๑๒๑	๔๕	๖๒	๑๗	-	-	๓	
ท่านไปออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง								
ที่มีขึ้นในสถาบันการศึกษาของท่าน								
หรือไม่								
สาขาวิชา	สังคม	๒.๖๒	๒.๒๔	๑๗.๒๓	๗๗.๕๓	-	-	๐.๓๗
จำนวน		๗	๖	๔๖	๒๐๗	-	-	๑
วิทยา		๒.๔๒	๓.๒๓	๓๔.๔๘	๕๗.๒๖	-	-	๑.๖๑
จำนวน		๖	๘	๘๘	๑๔๒	-	-	๔

ตารางที่ ๕๓

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วม
ในทางการเมืองและการปกครอง
จำแนกตามเพศและสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง ในช่วงคะแนน												
ต่ำ		กลาง						สูง				
๘-๑๓		๑๔-๒๐		๒๑-๒๗		๒๘-๓๔		๓๕-๔๐				
เพศ										รวม		
สาขาวิชา	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.
สังคม	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๖๕	๔.๘๘	๓๑.๘๖	๑๙.๒๗	๕๓.๙๘	๔๘.๗๘	๑๑.๕๐	๑๗.๐๗	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๐	๖	๒	๗๒	๑๒	๑๒๒	๒๐	๒๖	๗	๒๒๖	๔๑
วิทยา	๐.๐๐	๐.๘๒	๙.๒๕	๑๐.๖๖	๔๖.๐๓	๕๘.๒๐	๓๗.๓๐	๒๗.๘๗	๗.๑๔	๒.๔๖	๑๐๐	๑๐๐
จำนวน	๐	๑	๑๒	๑๓	๔๘	๗๑	๔๗	๓๔	๙	๓	๑๒๖	๑๒๒

ตารางที่ ๕๓ ที่แสดงไว้นี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง จำแนกตามเพศและสาขาวิชา เป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ เพศและสาขาวิชา กับปัจจัยตัวแปรหลัก คือ ความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง ระดับ

สูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๖๕.๕๘ และ ๖๕.๘๕ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓๑.๘๖ และ ๒๙.๒๗ และระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๒.๖๕ และ ๔.๘๘ ตามลำดับ สำหรับระดับต่ำนั้นไม่มี ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามามีส่วนในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๔๔.๔๔ และ ๓๐.๓๓ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔๖.๐๓ และ ๕๘.๒๐ และระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๙.๕๒ และ ๑๐.๖๖ ตามลำดับ สำหรับระดับต่ำนี้มีเฉพาะ เพศหญิง โดยมีจำนวนร้อยละ ๐.๘๒

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนร้อยละของผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกันเป็นส่วนใหญ่ และนิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองอยู่ในระดับกลางค่อนข้างสูง ซึ่งอาจอนุมานได้ ว่า มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง และแสดงให้เห็นชัดว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๒๑.๑๔ และ ๓๔.๕๒ ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน น้อยกว่าในพวกนิสิตนักศึกษาหญิง คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๐.๓๗ ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่าในพวกนิสิตนักศึกษาหญิง คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๔.๑๑

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกเพศแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองของนิสิตนักศึกษา ก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ยังคงแสดงว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ส่วนใหญ่ต่างก็มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกัน ที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ และนอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง ๒ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองของนิสิตนักศึกษา ชัดกันหรือแตกต่างกันแบบตรงกันข้าม คือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิงเล็กน้อย ส่วนใหญ่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์- นิสิตนักศึกษาชายส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง

สำหรับตารางที่ ๔๔ ที่แสดงไว้ถัดนี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา เป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ ระดับการศึกษาและสาขาวิชา กับปัจจัยตัวแปรหลัก คือ ความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๖๐.๒๙, ๕๘.๕๗, ๖๘.๘๕ และ ๗๕.๐๐ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓๕.๒๙, ๓๗.๑๔, ๒๙.๕๑ และ ๒๓.๕๓ ระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๔.๔๑, ๔.๒๙, ๑.๖๔ และ ๑.๔๗ ตามลำดับ สำหรับระดับต่ำนั้นไม่มีส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน จำนวนร้อยละ ๔๗.๘๓, ๓๘.๔๖, ๓๖.๓๕ และ ๓๓.๙๓ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓๔.๗๘, ๕๒.๕๖, ๕๘.๘๒ และ ๕๗.๑๔ ระดับค่อนข้างต่ำจำนวนร้อยละ ๑๕.๒๒, ๘.๙๗, ๘.๘๒ และ ๘.๙๓ ตามลำดับ สำหรับระดับต่ำมีเฉพาะในระดับชั้นปีที่ ๑ โดยมีจำนวนร้อยละ ๒.๑๗

ตารางที่ ๔๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วม
ในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง
จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ทางการเมืองและการปกครอง
ในช่วงคะแนน

ระดับ การศึกษา	ต่ำ				กลาง				สูง				รวม
	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	
ปีที่ ๑	๐.๐๐	๒.๑๗	๔.๔๑	๑๕.๒๒	๓๕.๒๙	๓๘.๗๘	๕๕.๘๘	๔๓.๔๘	๔.๔๑	๔.๓๕	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๑	๓	๗	๒๔	๑๖	๓๘	๒๐	๓	๒	๖๘	๔๖	
ปีที่ ๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๒๙	๘.๙๗	๓๗.๑๔	๕๒.๕๖	๔๗.๑๔	๓๕.๙๐	๑๑.๔๓	๒.๕๖	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๓	๗	๒๖	๔๑	๓๓	๒๘	๘	๒	๗๐	๗๘	
ปีที่ ๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๖๔	๘.๘๒	๒๙.๕๑	๕๘.๘๒	๕๐.๘๒	๒๕.๐๐	๑๘.๐๓	๗.๓๕	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๑	๖	๑๘	๔๐	๓๑	๑๗	๑๑	๕	๖๑	๖๘	
ปีที่ ๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๔๗	๘.๙๓	๒๓.๕๓	๕๗.๑๔	๕๘.๘๒	๒๘.๕๗	๑๖.๑๘	๕.๓๖	๑๐๐	๑๐๐	
จำนวน	๐	๐	๑	๕	๑๖	๓๒	๔๐	๑๖	๑๑	๓	๖๘	๔๖	

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาในแต่ละระดับชั้นต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองในระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกันเป็นส่วนใหญ่ ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาในแต่ละระดับชั้น ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองในระดับกลางค่อนข้างสูงเป็นส่วนใหญ่ และในระดับการศึกษาระดับเดียวกัน ทุกระดับนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มาก กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นเดียวกันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๒.๔๖, ๒๐.๑๑, ๓๖.๕๐ และ ๔๑.๐๗ ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ กล่าวคือ ในสาขาวิชาดังกล่าว โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๕๔.๔๓ และในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๗๑.๕๓ ซึ่งแสดงว่า ในสาขาวิชานี้โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๒.๕๐ ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ กล่าว

คือ ในสาขาวิชาดังกล่าว โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔๓.๑๕ และในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓๒.๑๔ ซึ่งแสดงว่า ในสาขาวิชานี้ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองระดับสูงและค่อนข้างสูงรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๐.๐๑

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกระดับการศึกษาแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองของนิสิตนักศึกษาก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ยังคงแสดงว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาในทุกระดับชั้น ส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นเดียวกันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าว ยังแสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง ๒ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองของนิสิตนักศึกษา ชัดกันหรือแตกต่างกันแบบตรงกันข้าม กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ผลกลับตรงกันข้าม กล่าวคือ ในสาขาวิชานี้ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ

เช่นเดียวกัน ในการวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชา กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้ชี้ให้เห็นแล้วว่า มีปัจจัยสิ่งแวดล้อมหลายประการซึ่งเป็นเหตุหรือมีส่วน

ทำให้นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ อาจมีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ และทั้งนี้ โดยที่เผด็จการนั้นเป็นสิ่งที่ขัดหรือมีลักษณะตรงข้ามกับประชาธิปไตย โดยเหตุฉะนั้น จึงอาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ได้ว่า "นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์" สมมติฐานนี้ เป็นอย่างเกี่ยวหรือตรงกับสมมติฐานที่ ๑๖ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๔๔ และรายละเอียดการตอบคำถามในเรื่องนี้ แสดงไว้ในตารางที่ ๔๗

ตารางที่ ๔๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ
จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ ในช่วงคะแนน					รวม
	ต่ำ		กลาง		สูง	
สังคมศาสตร์	๑๒-๒๑	๒๒-๓๑	๓๒-๔๐	๔๑-๕๐	๕๑-๖๐	๑๐๐
จำนวน	๑๐.๘๖	๔๗.๕๗	๓๗.๐๘	๔.๕๔	๐.๐๐	๑๐๐
วิทยาศาสตร์	๒๔	๑๒๗	๙๙	๑๒	๐	๒๖๗
จำนวน	๔.๐๓	๒๓.๗๙	๕๕.๕๕	๑๗.๗๕	๐.๐๐	๑๐๐
จำนวน	๑๐	๕๙	๑๓๔	๔๔	๐	๒๔๗

ตารางที่ ๔๔ นี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน จำนวนร้อยละ

๔๘.๔๓ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๓๗.๐๘ และระดับค่อนข้างสูงจำนวนร้อยละ ๔.๔๙ สำหรับระดับสูงนั้นไม่มี ส่วนนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน จำนวนร้อยละ ๒๗.๘๒ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔๔.๓๓ และระดับค่อนข้างสูงจำนวนร้อยละ ๑๗.๗๔ สำหรับระดับสูงนั้น ไม่มีเช่นเดียวกัน

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัยที่ได้ดังกล่าวนี้ ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นจริงและถูกต้อง

ผลการวิจัยนี้ ตรงกับของอาจารย์ทินพันธุ์ คือ การวิจัยของอาจารย์ทินพันธุ์ ก็ได้ผลเช่นเดียวกันว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ แต่การวิจัย ๒ อันนี้ ก็มีความแตกต่างกันที่ว่า การวิจัยนี้ได้ผลว่า นิสิตนักศึกษาทั้งใน ๒ สาขาวิชา ส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการน้อย หรือไม่เป็นแบบเผด็จการ ส่วนของอาจารย์ทินพันธุ์ ได้ผลตรงข้ามกัน คือ นิสิตนักศึกษาทั้งใน ๒ สาขาวิชาส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๔๖ ถัดนี้

ตารางที่ ๔๖

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ
จำแนกตามสาขาวิชา

	ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ ^d					รวม
	ในช่วงคะแนน					
	ต่ำ		กลาง		สูง	
สาขาวิชา	๒๐-๓๔	๓๖-๔๑	๔๒-๖๘	๖๙-๘๔	๘๕-๑๐๐	
สังคมศาสตร์	๑.๒๘	๔.๗๘	๔๙.๔๓	๓๑.๖๙	๑.๗๑	๑๐๐ จำนวน ๔๖๗
วิทยาศาสตร์	๐.๐๐	๔.๐๘	๔๙.๓๓	๔๕.๒๙	๑.๓๔	๑๐๐ จำนวน ๒๒๓
การทหาร	๐.๐๐	๐.๗๘	๒๐.๓๑	๖๙.๔๓	๙.๓๘	๑๐๐ จำนวน ๒๕๖

ตารางที่ ๕๗

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเผด็จการ ในแต่ละคำถาม
จำแนกตามสาขาวิชา

คำถาม	ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					
	ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
	ต่ำ	กลาง			สูง	ไม่ตอบ
๑	๒	๓	๔	๕		
หากท่านมีอำนาจ ท่านจะห้ามคนไทย แต่งกายและไว้ทรงผมฮิปปี้						
สังคม	๒๙.๒๑	๔๕.๖๙	๑๗.๒๓	๖.๗๔	๐.๗๕	๐.๓๗
จำนวน	๗๘	๑๒๒	๔๖	๑๘	๒	๑
วิทยา	๑๖.๙๔	๔๓.๕๕	๒๕.๘๑	๑๐.๔๘	๓.๒๓	๐.๐๐
จำนวน	๔๒	๑๐๘	๖๔	๒๖	๘	๐
ในยามฉุกเฉิน ผู้นำควรมีอำนาจ ทำอะไรได้ตามความจำเป็นเพื่อ ส่วนรวม แม้จะต้องใช้กำลังบังคับ มีการสูญเสียชีวิตและเกิดความ ลำบากยากแค้นของคนเป็นจำนวน ไม่น้อยก็ตาม						
สังคม	๑๕.๓๖	๒๘.๘๔	๑๔.๒๓	๓๔.๕๖	๗.๑๒	๐.๐๐
จำนวน	๔๑	๗๗	๓๘	๙๒	๑๙	๐
วิทยา	๑๓.๗๑	๒๘.๒๓	๑๓.๓๑	๓๗.๙๐	๖.๕๕	๐.๕๐
จำนวน	๓๔	๗๐	๓๓	๙๔	๑๖	๑

ตารางที่ ๔๗ - ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ที่ตอบคำถามได้คะแนน					ไม่ตอบ
	ต่ำ		กลาง		สูง	
	๑	๒	๓	๔	๕	
ผู้กระทำผิดที่เป็นภัยต่อสังคมร้ายแรง						
เช่น วางเพลิง ค้าเฮโรอีน						
มาตรฐานข่มขืน ควรได้รับการ						
พิจารณาโทษโดยใช้มาตรา ๑๗						
อย่างที่เคยใช้ หรือศาลพิเศษ						
สังคม	๑๓.๑๑	๒๙.๙๖	๘.๖๑	๓๓.๓๓	๑๔.๙๘	๐.๐๐
จำนวน	๓๕	๘๐	๒๓	๘๙	๔๐	๐
วิทยา	๕.๖๔	๑๐.๘๙	๑๒.๑๐	๓๘.๓๑	๓๒.๖๖	๐.๔๐
จำนวน	๑๔	๒๗	๓๐	๙๕	๘๑	๑
ในบรรดานายกรัฐมนตรี ที่แล้วๆ มา						
ท่านชอบจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์						
มากที่สุด เพราะเป็นคนเข้มแข็ง						
เด็ดขาด						
สังคม	๒๘.๔๖	๓๕.๙๖	๑๔.๙๘	๑๓.๑๑	๖.๗๔	๐.๗๔
จำนวน	๗๖	๙๖	๔๐	๓๕	๑๘	๒
วิทยา	๙.๖๘	๑๕.๗๓	๒๙.๘๔	๒๙.๘๔	๑๔.๕๒	๐.๔๐
จำนวน	๒๔	๓๙	๗๔	๗๔	๓๖	๑

สิ่งที่ประเทศเราต้องการมากที่สุด
 ยิ่งกว่าโครงการและ พ.ร.บ.
 ต่างๆ ของรัฐบาล ก็คือการมีผู้นำ

ตารางที่ ๕๗ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ		กลาง		สูง	
	๑	๒	๓	๔	๕	ไม่ตอบ
ที่มีความสามารถเข้มแข็ง เสียสละ และเป็นผู้ที่ เราจะไว้เนื้อเชื่อใจให้ ทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อเราได้						
สังคม	๕.๖๒	๑๔.๑๐	๖.๓๗	๓๙.๗๐	๒๘.๐๙	๑.๑๒
จำนวน	๑๕	๕๑	๑๗	๑๐๖	๗๕	๓
วิทยา	๓.๒๓	๗.๒๖	๖.๘๕	๔๐.๓๒	๔๑.๕๓	๐.๘๑
จำนวน	๘	๑๘	๑๗	๑๐๐	๑๐๓	๒
ถ้าจะพัฒนาประเทศให้รวดเร็ว ทุกๆ ด้าน ต้องมีผู้นำที่เข้มแข็ง เด็ดขาด เช่น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์						
สังคม	๒๖.๙๗	๔๑.๒๐	๘.๙๔	๑๔.๗๓	๕.๙๔	๑.๑๒
จำนวน	๗๒	๑๑๐	๒๔	๔๒	๑๖	๓
วิทยา	๙.๒๗	๒๓.๗๙	๒๑.๗๗	๓๑.๔๕	๑๒.๙๐	๐.๘๑
จำนวน	๒๓	๕๙	๕๔	๗๘	๓๒	๒
การริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญทางการเมืองและสังคม ควรเป็นความรับผิดชอบส่วนใหญ่ ของผู้นำทางการเมือง ไม่ใช่						

ตารางที่ ๕๗ -ต่อ

		ร้อยละของนิสิตนักศึกษา					ไม่ตอบ
		ที่ตอบคำถามได้คะแนน					
คำถาม		ต่ำ	กลาง		สูง		
		๑	๒	๓	๔		๕
ไม่ใช่ประชาชน							
	สังคม	๓๗.๘๓	๔๓.๘๒	๓.๗๔	๑๐.๘๖	๓.๗๔	๐.๐๐
	จำนวน	๑๐๑	๑๑๗	๑๐	๒๔	๑๐	๐
	วิทยา	๒๖.๖๑	๔๗.๑๘	๔.๒๗	๑๕.๓๒	๑.๒๑	๐.๔๐
	จำนวน	๖๖	๑๑๗	๒๓	๓๘	๓	๑
เป็นการยากที่จะนำประชาธิปไตยมาใช้ในเมืองไทย เพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถที่จะปกครองตนเองได้							
	สังคม	๒๐.๖๐	๔๔.๙๔	๑๐.๘๖	๒๐.๖๐	๒.๖๒	๐.๓๗
	จำนวน	๕๕	๑๒๐	๒๔	๕๕	๗	๑
	วิทยา	๑๓.๓๑	๔๑.๑๓	๑๔.๙๒	๒๕.๐๐	๕.๒๔	๐.๔๐
	จำนวน	๓๓	๑๐๒	๓๗	๖๒	๑๓	๑
คนไทยยังไม่พร้อมสำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย							
	สังคม	๑๗.๖๐	๓๔.๕๖	๘.๙๙	๓๑.๕๖	๖.๗๔	๐.๗๕
	จำนวน	๕๗	๙๒	๒๔	๘๔	๑๘	๒
	วิทยา	๘.๐๖	๓๖.๒๕	๑๔.๕๒	๓๓.๘๗	๗.๒๖	๐.๐๐
	จำนวน	๒๐	๙๐	๓๖	๘๔	๑๘	๐

ตารางที่ ๕๗ -ต่อ

ร้อยละของนิสิตนักศึกษา

ที่ตอบคำถามได้คะแนน

คำถาม	ต่ำ					สูง	ไม่ตอบ
	๑	๒	๓	๔	๕		
ประชาชนไทย ไม่ใช่ระบบการปกครอง							
ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย							
สังคมน	๑๔.๖๑	๓๕.๒๑	๑๙.๑๐	๒๒.๔๗	๗.๔๙	๑.๑๒	
จำนวน	๓๙	๙๔	๕๑	๖๐	๒๐	๓	
วิทยา	๑๗.๓๔	๒๗.๐๒	๒๓.๗๙	๒๔.๖๐	๖.๙๕	๐.๐๐	
จำนวน	๔๓	๖๗	๕๙	๖๑	๑๗	๐	
การเป็นผู้มีอำนาจ เป็นเจ้าคนนายคน							
แสดงให้เห็นการเป็นกษัตริย์							
ของเขอย่างหนึ่ง							
สังคมน	๖๒.๑๗	๒๗.๗๒	๕.๙๙	๓.๓๗	๐.๗๕	๐.๐๐	
จำนวน	๑๖๖	๗๔	๑๖	๙	๒	๐	
วิทยา	๓๘.๓๑	๓๓.๘๗	๑๖.๑๓	๙.๖๘	๒.๐๒	๐.๐๐	
จำนวน	๙๕	๘๔	๔๐	๒๔	๕	๐	
เป็นการไม่สมควรที่หญิงไทยจะ							
สมรสกับคนต่างชาติ							
สังคมน	๒๒.๑๐	๓๘.๒๐	๒๘.๐๙	๗.๑๒	๓.๐๐	๑.๕๐	
จำนวน	๓๙	๑๐๒	๗๕	๑๙	๘	๔	
วิทยา	๒๐.๑๖	๓๖.๒๙	๓๓.๔๗	๕.๒๔	๒.๘๒	๒.๐๒	
จำนวน	๕๐	๙๐	๘๓	๑๓	๗	๕	

วิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาเพศชายและหญิง มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน จำนวนร้อยละ ๓๐.๔๕ และ ๒๔.๕๔ และระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔๑.๕๕ และ ๔๗.๓๔ ระดับค่อนข้างสูงจำนวนร้อยละ ๑๗.๔๖ และ ๑๘.๐๓ ตามลำดับ สำหรับระดับสูงนั้น ไม่มีเช่นเดียวกัน

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกันเป็นส่วนใหญ่ และนิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีจำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทางแบบเผด็จการในระดับกลางค่อนข้างมาทางต่ำเป็นส่วนใหญ่ และแสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันเรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๒๘.๗๘ และ ๒๖.๖๓ ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในทั้ง ๒ สาขาวิชา นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่าในพวกนิสิตนักศึกษาหญิงที่เรียนในสาขาวิชาเดียวกัน เล็กน้อย กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชาย มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน มากกว่าในพวกนิสิตนักศึกษาหญิงที่เรียนในสาขาเดียวกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘.๕๑ และ ๖.๓๖ ตามลำดับ

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกเพศแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชากับทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการของนิสิตนักศึกษาก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ยังคงแสดงว่า นิสิตนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาเพศเดียวกันที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ และนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ใน ๒ สาขาวิชา คือสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ

ของนิสิตนักศึกษา สอดคล้องกัน คือ ยังคงแสดงว่า ในทั้ง ๒ สาขาวิชา นิสิตนักศึกษาชายส่วน
ใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาหญิงที่เรียนในสาขาวิชา
เดียวกัน

ตารางที่ ๔๔

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ
จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา

ร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ														
ในช่วงคะแนน														
		ต่ำ		กลาง				สูง						
		๑๒-๒๑	๒๒-๓๑	๓๒-๔๐		๔๑-๕๐		๕๑-๖๐						
												สาขาวิชา	รวม	
ระดับ														
การศึกษา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา	สังคม	วิทยา
ปีที่ ๑	๑๖.๑๘	๖.๕๒	๓๓.๘๒	๓๐.๔๓	๔๕.๕๙	๔๓.๔๘	๔.๔๑	๑๙.๕๗	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐๐		
จำนวน	๑๑	๓	๒๓	๑๔	๓๑	๒๐	๓	๙	๐	๐	๖๘	๔๖		
ปีที่ ๒	๕.๗๑	๐.๐๐	๕๒.๘๖	๑๗.๙๕	๓๔.๒๙	๖๒.๘๒	๗.๑๔	๑๙.๒๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐๐		
จำนวน	๔	๐	๓๗	๑๔	๒๔	๔๙	๕	๑๕	๐	๐	๗๐	๗๘		
ปีที่ ๓	๑๓.๑๑	๕.๘๘	๕๕.๗๔	๒๖.๔๗	๒๗.๘๗	๕๒.๙๔	๓.๒๘	๑๔.๗๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐๐		
จำนวน	๘	๔	๓๔	๑๘	๑๗	๓๖	๒	๑๐	๐	๐	๖๑	๖๘		
ปีที่ ๔	๘.๘๒	๕.๓๖	๔๘.๕๓	๒๓.๒๑	๓๙.๗๑	๕๓.๕๗	๒.๙๔	๑๗.๘๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐	๑๐๐		
จำนวน	๖	๓	๓๓	๑๓	๒๗	๓๐	๒	๑๐	๐	๐	๖๘	๕๖		

สำหรับตารางที่ ๕๔ ที่แสดงไว้ข้างบนนี้ คือ ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนิสิตนักศึกษา ที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา เป็นตาราง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรอิสระ ๒ ตัว คือ ระดับการศึกษาและสาขาวิชา กับปัจจัย ตัวแปรหลัก คือ ทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ

ในตารางนี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน จำนวนร้อยละ ๕๐.๐๐, ๔๘.๕๗, ๖๘.๘๕ และ ๕๗.๓๕ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔๕.๕๙, ๓๔.๒๙, ๒๗.๘๗ และ ๓๙.๗๑ ระดับค่อนข้างสูงจำนวนร้อยละ ๔.๔๑, ๗.๑๔, ๓.๒๘ และ ๒.๙๔ ตามลำดับ สำหรับระดับสูงไม่มี ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน จำนวนร้อยละ ๓๖.๙๕, ๑๗.๙๕, ๓๒.๓๕ และ ๒๘.๕๗ ระดับกลางจำนวนร้อยละ ๔๓.๔๘, ๖๒.๘๒, ๕๒.๙๔ และ ๔๓.๕๗ ระดับค่อนข้างสูงจำนวนร้อยละ ๑๙.๕๗, ๑๙.๒๓, ๑๔.๗๑ และ ๑๗.๘๖ ตามลำดับ

ตัวเลขเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ในแต่ละระดับการศึกษา มีจำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการในระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน เป็น ส่วนใหญ่ ส่วนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ในแต่ละระดับการศึกษา มีจำนวนร้อยละของผู้มีทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการระดับกลางค่อนข้างมากเป็นส่วนใหญ่ และในระดับการศึกษาระดับเดียวกันทุกระดับ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่าในสาขาวิชา วิทยาศาสตร์มาก กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับเดียวกันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๓.๐๕, ๔๐.๖๒, ๓๖.๕๐ และ ๒๘.๗๘ ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้น ยังแสดงให้เห็นว่า ในทั้ง ๒ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง มี จำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวน

ร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำเล็กน้อย กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น เว้นในระดับชั้นปีที่ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ มีมากกว่านิสิตนักศึกษา ที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าเป็นลำดับ ส่วนนิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๔ ในสาขาวิชาดัง กล่าวนั้น มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิด เป็นจำนวนร้อยละ มีน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ โดยน้อยกว่าเป็นจำนวนร้อย ละ ๑๑.๕๐ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ คือ โดยเฉลี่ยนิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบ เผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง คือ นิสิต นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ โดยเฉลี่ย คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘.๘๔ กล่าวคือ โดย เฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔๔.๒๖ และโดยเฉลี่ย แล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็น แบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๖๓.๑๐

ส่วนสำหรับนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้ว พวกเขา ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและ ค่อนข้างต่ำรวมกัน น้อยกว่าพวกนิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ คิดเป็นจำนวนร้อย ละ ๓.๐๑ กล่าวคือ โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๑ และ ๒ มีจ ำนวนผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวน ร้อยละ ๒๗.๔๕ และโดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาพวกเขาที่เรียนในระดับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ มีจำนวน ผู้มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการระดับต่ำและค่อนข้างต่ำรวมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๓๐.๔๖

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้จำแนกระดับการศึกษาแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ ระหว่างสาขาวิชา กับทัศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา ก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ยังคงแสดง ว่า ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ นิสิตนักศึกษาในทุกระดับชั้น ส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองเป็น แบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นเดียวกันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง ๒ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับทัศนคติทางการเมือง แบบเผด็จการของนิสิตนักศึกษา สอดคล้องตรงกัน กล่าวคือ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ดังกล่าว โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูง มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำ

สรุป

การวิจัยในบทนี้ ได้ตั้งสมมติฐานไว้ ๔ สมมติฐาน คือ

- สมมติฐานที่ ๑ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์
- สมมติฐานที่ ๒ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองและความเชื่อมั่นในตัวเอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์
- สมมติฐานที่ ๓ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้าร่วมส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์
- สมมติฐานที่ ๔ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบเผด็จการ น้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์

สมมติฐานที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ ที่ตั้งไว้สำหรับการวิจัยทั้ง ๔ ดังกล่าวตรงกับสมมติฐานที่ ๑๓, ๑๔, ๑๕ และ ๑๖ ที่ตั้งไว้สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทแรกตามลำดับ

การวิจัยได้ผลตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งหมด สมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งหมดจึงเป็นจริงและถูกต้อง